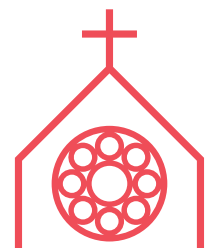

Päivi Mattila

*Amalian
kutsumus*

Musiikkinäytelmän käsikirjoitus

SUOMEN¹⁸⁵⁹
LÄHETYSSEURA

I NÄYTÖS

Kohtaus 1: Äiti ja tytär

Okanhandjan lähetysasemalla vuonna 1906. Amalia kuivaa astioita tms. Kymmenen vuotta Saksassa koulua käynyt Lina Diehl on tullut takaisin kotiin ja saapuu huoneeseen.

LINA DIEHL

Yksinkö äiti tekee... die arbeit?

AMALIA

Talousaskareet. Palvelija sairastui. On hienoa saada sinut kotiin, avukseni.

LINA DIEHL

Niin... äiti.

AMALIA

Lina, tulehan vanhaa äitiäsi syleilemään. Minä olen niin ikävöinyt sinua! Me kaikki olemme. Joko sait tavarasi paikoilleen omaan huoneeseesi?

LINA DIEHL

Kyllä, äiti... Mutta missä ovat isä ja Hans? En nähnyt heitä, kun – die Fahrer – ajuri tuo, toi minut pihaan.

AMALIA

Isä meni veljesi kanssa puita kaatamaan, he palaavat myöhemmin illalla. Me odotimme sinun saapuvan huomenna.

LINA DIEHL

Minä autan, äiti. Tiskaamme yhdessä.

AMALIA

Tiski saa odottaa. En ole saanut keskustella kanssasi kymmeneen vuoteen. Anna kun minä katson sinua oikein kunnolla, Lina. Sinusta on tullut aikuinen – kaunis nainen.

LINA DIEHL

Minä olen nyt opettajatar.

AMALIA

Niin sinä olet ja kovin ylpeitä olemme sinusta, Lina! Täällä on paljon tyttöjä koulussa! Koulutuksesi ei varmasti mennyt hukkaan. Voi miten odotan jo koulutyön alkamista, kun voit ottaa toisen ryhmän ja... (yskii)

LINA DIEHL

Äidin yskä kuulostaa pahalta.

AMALIA

Tänä vuonna tyttöjä on tullut kouluun paljon lukuisammin. Olen jo suunnitellut... (yskii)

LINA DIEHL

Äiti... tai, haenko sinulle juotavaa?

AMALIA

Ei tarvitse, kiitos. Olen ajatellut uudenlaista opetusohjelmaa isommille tytöille...

LINA DIEHL

Äiti! Minä en aio jäädä! No niin, nyt se on sanottu.

(Amalia saa hengenahdistuskohtauksen)

LINA DIEHL

Äiti! Istutaan toki alas.

AMALIA

Mitä sinä tarkoitat, Lina? Etkö sinä jääkään kotiin?

LINA DIEHL

Minusta tuntuu, että Saksa on nyt enemmän kotini kuin Afrikka.

AMALIA

Kuinka voit noin sanoa, Lina?

LINA DIEHL

Anteeksi, äiti. En tahdo pahoittaa äidin mieltä, mutta kun... siellä... Saksassa... eversti Bucholz, josta olen kirjeessäni maininnut, hän kosi minua ennen kuin lähdin matkalle.

AMALIA

Sinua on kosittu! Mitä, oletko sinä, oletteko te... (yskii)

LINA DIEHL

Rauhoittukaa, äiti. Minä lupasin miettiä matkan aikana mitä vastaan hänelle.

AMALIA

Mutta eikö sinun kutsumuksesi ollut tulla opettamaan tänne Afrikkaan?

LINA DIEHL

Oli. Tai niin minä luulin. Mutta nyt minä en tiedä. Tahtoisin vain takaisin hänen luokseen.

AMALIA

Voi Lina. Luulin, että kyseessä oli vain ohitse kulkeva ihastus.

LINA DIEHL

Minä näen, että äiti on kovin pettynyt. Voi, miksi tämä on niin vaikeaa?

AMALIA

Ei sen tarvitse olla vaikeaa.

LINA DIEHL

Isällä ja äidillä on ollut kirkas, yhteinen kutsumus ja kaikki on mennyt ilman suuria ongelmia.

AMALIA

En ole tainnut sinulle koskaan kertoa, millaista elämäni oli nuorempana.

LINA DIEHL

Minä tahtoisin mielelläni kuulla.

(Räisäläteema soi huilulla)

AMALIA

Muutin lapsuudenkodistani Räisälästä Padasjoelle mentyäni naimisiin Padasjoen leskikirkkoherra Ingmanin kanssa.

LINA DIEHL

Millainen hän oli?

AMALIA

Hän oli kiltti, lempeä mies. Minua paljon vanhempi. Magnusin lapset tarvitsivat uuden äidin. Olin 26-vuotias nuori vaimo, kun meidät vihittiin, mutta seuraavan vuoden keväällä olin jo leski.

LINA DIEHL

Kuinka äiti saattoi selvitä sellaisesta?

AMALIA

En muista ensimmäisestä vuodesta juuri mitään, olin niin järkyttynyt ja minulla oli iso perhe sekä pappila hoidettavana.

Kohtaus 2: Lähetyskäsky

Padasjoen pappilassa 1870. Leskiruostinna Amalia istuu pianon ääressä ja soittaa surullista melodiaa. Lapset tulevat saliin.

EVA INGMAN

Mitä Amalia soittaa?

(Amalia keskeyttää soittonsa)

AMALIA

Siivosin äsken kirjoituspöydän laatikoita ja löysin sieltä pappanne kirjeen. Kovin tuli minulle suru ja ikävä. Oli aivan pakko klaveerin ääreen istahtaa ja soittaa hetki.

AGATHA INGMAN

Minunkin on ikävä pappaa.

EVA INGMAN

Ja minun! Onhan Amalia nyt meidän ihan oikea mamma?

EFRAIM

Ei ole!

AMALIA

Olen minä teidän mammanne. Minä pidän teistä huolta. Tulkaapa tänne, tytöt. Katsokaahan mitä muuta löysin.

(Amalia ottaa kirjoituspöydän laatikosta paperin.)

AGATHA INGMAN

Oliko siellä kauniita kuvia?

EVA INGMAN

Onko enkelin kuvia?

AMALIA

Tässä lehdessä on kaunis kuva Afrikasta ja lause, jonka pappi oli alleviivannut saarnaansa varten: ”Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia kaikille luoduille.”

EVA INGMAN

Minä en ymmärrä!

(Pojat alkavat leikkiä hippaa)

AMALIA

Martti Rautanen ja ne muut sedät, jotka nyt Afrikassa asustavat, he kaikki tekevät lähetystyötä.

PIETARI INGMAN

Efraim, jäit kiinni! Sinusta tulee afrikkalainen heimokuningas!

EFRAIM INGMAN

Suutari, räätäli, pikipöksy Pietari – et saa kiinni, hähähää!

AMALIA

Pojat! Vähän rauhallisemmin!

AGATHA INGMAN

Voiko nainenkin lähteä lähetystyöhön?

AMALIA

Pian sinne Afrikkaan lähetetään kolme morsianta.

EVA INGMAN

Menevätkö he naimisiin?

AMALIA

Kyllä. Vaimoina voivat he auttaa lähetyssaarnaajia, hoitaa kotia ja opettaa tyttöjä. Niin kuin minä teen täällä koulussa.

(Pojat hännäävät tytöt mukaan hippaansa ja kaikki lapset juoksevat kiljuen huoneesta ulos. Amalia jää lukemaan Lähetyssanomiam.)

AMALIA

”Menkää kaikkeen maailmaan... Onhan tuo aivan selvä käsky. Mutta joka ei usko sitä Jeesuksen käskyksi, kuinka hän tottelisi sellaista käskyä?” Herra kääsee tällä hetkellä meitä kaikkia... Meitä kaikkia!

(Amalia tuijottaa eteensä, pudottaa lehden ja putoaa polvilleen lattialle, ristii kätensä ja nostaa ne ylös.)

Herra Jeesus, minä tahdon olla sinun kuuliainen palvelijasi ja lähteä vaikka maailman ääriin, jos sinä niin tahdot!

Kohtaus 3: Kustaa Skoglund vierailee Padasjoella.

Padasjoen pappilassa vietetään lähetysrukous-tilaisuutta. Amalia lapset eivät meinaa jaksaa istua aloillaan. Pappilan saliin saapuu kirkkoherra, Kustaa Skoglund ja seurakuntalaisia laulun aikana.

SEURAKUNTA (yleisö voi laulaa mukana, jos sanat painetaan käsiohjelmaan)

Jeesuksen kädet ja helmansa hellä,

sydänkin armainen avattu on.

Onkohan syytä siis nääntyä kellään,

kuin avoin autuuden satama on?

Jeesushan huutaa: jo joudu ja tule,

suo mulle syntinen sydämesi!

Teetköhän oikein, jos et häntä kuule,

joka on kuollut sun edestäsi?

KIRKKOHERRA

Rukoilkaamme. Rakas Taivaallinen Isä, herätä kristikunnassasi nuorukaisia ja naisia, jotka olisivat mieluisia lähtemään pakanamaille, levittämään sinun valtakuntaas. Muista armoillas kaikkia lähetyskouluja. Lahjoita opettajille ja oppilaille runsaasti armos ja rauhas. Tätä rukoilemme lähetysoppilas Skoglundillekin, kun hän lähetystyöhön valmistautuu. Aamen.

KUSTAA SKOGLUND

Rakkaat veljet ja sisaret. Kiitos teille näistä kokousilloista ja innokkaasta osallistumisestanne. Tervetuloa torstaina, kesäkuun 9:nä päivänä klo 9 Helsingin vanhempaan lutheriseen kirkkoon. Siellä toimitetaan meidän uusien saarnaajien Afrikkaan lähettäminen.

KIRKKOHERRA

Jos leskiruustinna on hyvä ja veisaa meille vielä yhden virren, niin keräämme lopuksi kolehdin Ambomaalle lähtevien saarnaajien matkarahastoon.

(Kustaa Skoglund menee Amalian luokse ja antaa nuotin, kuiskaa jotakin.
Amalia nyökkää innoissaan.)

KUSTAA SKOGLUND

Leskiruustinna esittää kanssani teille uuden, ruotsalaisen laulun.

(Amalia istuu pianon ääreen. Kirkkoherra opastaa Efraimia ja Pietaria keräämään kolehdin. He ”keräävät” kolehdin myös yleisöltä.)

AMALIA (LAULAA)

Bred dina vida vingar,
o Jesus, över mig,
och låt mig stilla vila
i ve och väl hos dig.

AMALIA JA KUSTAA (LAULAVAT YHDESSÄ)

Bliv du mitt allt i alla
min visdom och mitt råd,
och låt mig alla dagar
få leva blott av nåd.

KIRKKOHERRA

Minä kiitän lähetysoppilas Skoglundia ja leskiruustinna Ingmania tästä lähetyksrukoustilaisuudesta. Toivotan seurakuntalaisille siunattua pyhäpäivän jatkoa.

AMALIA

Lapset saavat nyt mennä ulos leikkimään, käykää Annan luona keittiössä pyytämässä ensin mehua ja voileivät.

(Lapset poistuvat salista.)

KUSTAA SKOGLUND

Olen nöyrän kiitollinen kaikesta vieraanvaraisuudesta, jota olen täällä Padasjoen pappilassa saanut osakseni.

AMALIA

Skoglund on ollut sangen mieluisa vieras. Nämä ovat olleet innostavat viikot! Tehkää hyvin, kirkkoherra myös. Anna kattoi meille valmiiksi kahvia ja pappilan kuulua vehnästä.

KIRKKOHERRA

Kuulimme varsin mieleenpainuvia kertomuksia lähetystyön alkuvaiheista Ambomaalla. Skoglund on ymmärtääkseni lahjakas kielissä, hän on kai tehnyt myös käännöstyötä lähetykskoulun aikana?

KUSTAA SKOGLUND

Kyllä. Olen kääntänyt hengellisiä lauluja suomeksi.

KIRKKOHERRA

Tuo uusi ruotsalainen laulu on kaunis ja puhutteleva. Tämä oli ilahduttava yllätys meille kaikille.

KUSTAA SKOGLUND

Leskiruustinna Ingmanilla on sangen kaunis laulun ääni, mikä sulostutti saarnailtojamme suuresti. Vanhatkin laulut vallan heräsivät henkiin.

AMALIA

Minusta on kovin mieluisaa veisata ja opettaa lauluja pitäjän väelle. He innostuivat uusistakin...

(Efraim Ingman juoksee salin puolelle)

EFRAIM INGMAN

Mamma! Kirkkoherran pitäisi lähteä kirkolle! Lukkari lähetti sanan, että kirkkoherraa tarvitaan siellä.

(Kirkkoherra harmistuu, koska on kiinnostunut Amaliasta)

AMALIA

Kiitos, Efraim. Voitte olla vielä hetken aikaa ulkona, sitten Anna kutsuu teidät syömään.

(Efraim juoksee takaisin ulos)

KIRKKOHERRA

Pyydän anteeksi. Siellä on edelleen ilmeisesti ongelmia kerjäläisten kanssa. Milloinkahan nämä katovuosien tuomat vaikeudet alkavat väistyä...

(Pappilan piika Anna tuo kirkkoherran takin ja hatun.)

AMALIA

Niin, kirkkoherra. Nämä ovat olleet kovia vuosia kaikille.

(Kirkkoherra tervehtii maireasti Amaliaa)

KIRKKOHERRA

Hyvästi, leskiruustinna ja kiitos – myös tarjoiluista.

(asialliseen sävyyn Skoglundille:) Hyvästi, Skoglund ja Jumala teitä suuresti siunatkoon!

KUSTAA SKOGLUND

Hyvästi, kirkkoherra ja samaa toivotan teille!

(Amalia ja Kustaa Skoglund jäävät kahden)

KUSTAA SKOGLUND

Minun on vielä pakattava tavaroitani huomista matkaa varten, mutta sitä ennen...

AMALIA

Niin?

KUSTAA SKOGLUND

Minä... en oikein tiedä miten tämän...

AMALIA

Skoglund sanoo vain.

KUSTAA SKOGLUND

Olenko kuvitellut... vai onko se totta, että olen nähnyt jotakin... lempeyttä leskiruustinnan ajatuksissa minua kohtaan?

AMALIA

Kyllä... Skoglund on aivan oikein nähnyt.

KUSTAA SKOGLUND

Koska... huomenna lähden takaisin Helsinkiin, on minun nyt ääneen lausuttava...

AMALIA

Mitä Skoglund tarkoittaa?

KUSTAA SKOGLUND

Miten on, suostuisiko leskiruustinna... lähetyssaarnaajan puolisoiksi?

AMALIA

Kosiiko Skoglund minua?

KUSTAA SKOGLUND

Kosin ja pyydän kumppanikseni kalliiseen lähetyksen työhön Ambomaalla.

AMALIA

Minä... kyllä – voi, en minä voi!

KUSTAA SKOGLUND

Leskiruustinna suo anteeksi... olen varmasti ymmärtänyt kaiken vallan väärin.

(Kustaa Skoglund lähtee kävelemään salista pois.)

AMALIA

Skoglund on hyvä ja ymmärtää!

(Kustaa Skoglund kääntyy takaisin.)

KUSTAA SKOGLUND

Kyllähän minä ymmärsin.

AMALIA

Tahtoisinhan minä, mutta...

KUSTAA SKOGLUND

Tahtooko leskiruustinna siis minut puolisooseen?

AMALIA

Kyllä minä tahdon, mutta kun en voi! Minulla on lapset.

(Kustaa Skoglund tulee Amalian luokse ja tarttuu hänen käsiinsä.)

KUSTAA SKOGLUND

Mutta jos me löydämme keinon! Kyllä se järjestyy jotenkin.

AMALIA

Minä on olen jo pitkään tahtonut päästä lähetystyöhön.

KUSTAA SKOGLUND

Ja minä olen rukoillut itselleni puolisoa.

AMALIA

Eikö tämä ole vastaus molempien rukouksiin? Mutta minun on hoidettava lapsipuoliani.

KUSTAA SKOGLUND

Minä olen vakuuttunut siitä, että meidät on johdatettu toistemme luokse.

AMALIA

Kyllä se minustakin ihmeeltä tuntuu.

KUSTAA SKOGLUND

Voimmeko siis solmia kihlauksen, leskirou...

AMALIA

Amalia.

KUSTAA SKOGLUND

Amalia. Kuinka monta kertaa olen tahtonut lausua kauniin nimesi, Amalia.

AMALIA

Solmimme siis kihlauksen... Kustaa!

(Kustaa Skoglund suutelee ensin Amalian käsiä ja sulkee hänet sitten syliinsä.)

Kohtaus 4: Kustaa Skoglund lähtee Ambomaalle.

Helsingin laivasatamassa. Joukko lähetysystäviä sekä Amalia ovat hyvästelemässä Kustaa Skoglundia ja hänen toveriaan Tobias Reijosta, jotka ovat lähdössä Ambomaalle.

LÄHETYSJOHTAJA

Jumala siunatkoon veli Reijosen ja veli Skoglundin matkan. Iloisin, mutta haikein mielin saatamme teidät suurelle matkallenne kohti Afrikkaa.

KUSTAA SKOGLUND

Kiitämme veli Reijosen kanssa lähetysjohtajaa ja kaikkia teitä lähetysystäviä, jotka tulitte saattamaan meitä!

LÄHETYSJOHTAJA

Viekää terveisemme veli Rautaselle ja Björklundille sekä kaikille muillekin suomalaisille veljille ja sisarille. Laulakaamme vielä matkalaisten vahvistamiseksi yksi virren värssy.

LÄHETYSJOHTAJA JA LÄHETYSYSTÄVÄT (LAULAVAT)

Jumala ompi linnamme,
varustus vahva aivan,
hän asehemme, kilpemme,
on alla vaaran, vaivan.
Se vanha vainooja,
kavala, kauhea,
on kyllä kiukkuinen
ja kovin hirmuinen;
ei löydy maassa vertaa.

(Laulun aikana valokuvaaja järjestee ryhmää valokuvausta varten. Kuvaaja näyttää, että täytyy olla paikoillaan kun kuva otetaan ja laulu voidaan keskeyttää ja kuvauksen jälkeen laulu jatkuu.)

TOBIAS REIJONEN

Kiitos ilahduttavasta laulustanne. Näkemiin, rakkaat ystävät – pitäkää meidät rukouksissanne. Kuulette meistä heti, kun voimme kirjoittaa!

(Kustaa ja Amalia siirtyvät hetkeksi sivummalle hyvästelemään.)

AMALIA

Joko teidän täytyy nousta laivaan?

KUSTAA SKOGLUND

Aivan pian, Amalia. Mutta kuulehan, lähetysjohtaja lupasi ottaa Johtokunnan tuumittavaksi asiamme ja niin pian kuin mahdollista.

AMALIA

Minä alan järjestellä lasten asioita heti! Olen jo kirjoittanut mammalle Räisälään. Muutamme sinne odottamaan lähtöpäätöstä... Eva on... vielä... kovin pieni, mutta jospa...

KUSTAA SKOGLUND

Nooh, Amalian ei pidä nyt kyynelehtiä, minun on vielä vaikiampi lähteä... Kyllä kaikki järjestyy. Ehkä Amalia pääsee lähtemään jo samalla laivalla kuin veli Reijosen morsian.

AMALIA

Kahden vuoden päästä.

KUSTAA SKOGLUND

Kaksi vuotta kestämmme odottaa, yhdessä! Ota minun nenäliinani. Hyvästi, Amalia! Jumala sinua siunatkoon.

AMALIA

Hyvästi, Kustaa! Jumala sinuakin siunatkoon. Kirjoitathan pian.

KUSTAA SKOGLUND

Minä kirjoitan. Pian näemme!

Kohtaus 5: Muutto Räisälään 1873

Räisälä-teema, musiikki soi taustalla vähän aikaa.

AMALIA

Räisälä – tämä on kaunein paikka maailmassa! Vuoksi kimmeltää kauniimmin kuin koskaan. Ja tämä puutarhan tuoksu...

(Hevoskuski Kalle tulee matkatavaroiden kanssa)

HEVOSKUSKI KALLE

No nii, tervetuloo takasi Ivaskan hovii! Antakaaha ko mie autan tavaroiden kans. Tälviisii. Lapset hyö juoksiit jo sisäl. A teit vuotetaa vällee kovast kartanos!

AMALIA

Miten onkaan hauskaa Kallen iloista puhetta pitkästä aikaa kuunnella! Onko kaikki ennallaan kotona? Kuinka mammani on jaksanut?

HEVOSKUSKI KALLE

Leskiruustinna Karolina on tarmokas ja hää o saant piettyy pehtoori avul kartano maat hyväs mallis.

AMALIA

Kalle on ehkä jo kuullut uutiseni. Minulle tarjottiin opettajan paikkaa täällä Räisälässä, kunnes pääsen lähtemään sulhaseni luokse, Afrikkaan.

HEVOSKUSKI KALLE

A kuuliha mie. Kovastha mie Amalia-rouvalle onnee toivon, kaike jälkee... Kartanos ei kaik vällee ilost hypeksi häne uutisist. Mie vaan aatteli, et häne olis hyvä tietää. (poistuu paikalta)

(Amalian äiti, Karolina Starck, saapuu pihalle.)

KAROLINA STARCK

Tervetuloa, rakas Amalia! (vaihtavat poskisuudelmat) Kartano on taas täynnä elämää. Päivällisellä saatte kertoa lisää matkasta. Fina vei lapset huoneisiinsa.

AMALIA

Voi mamma, kuinka hauskaa on takaisin kotiin tulla! Räisälä ei ole koskaan näin kauniilta näyttänyt! Matkan väsymys vallan unhottui, kun rakkaat maisemat silmiini osuivat.

(Lähetysjohtaja saapuu paikalle.)

KAROLINA STARCK

Amaliaa odottaa täällä vieras. Lähetysjohtaja itse saapui Ivaskaan ja hänellä kuuluu olevan tärkeää asiaa.

LÄHETYSJOHTAJA

Leskirouva Ingman, saavuitte hyvään aikaan!

AMALIA

Tämäpä oli yllätys – en tiennyt, että pastori on Räisälässä!

LÄHETYSJOHTAJA

Päätin poiketa täällä palatessani Viipurista. Kuulin pappilassa, että olette tulossa.

AMALIA

Onko teillä uutta tietoa minun lähtöasiastani? Mamma menee ehkä katsomaan myös, että lapset löytävät ruokasaliin ja pesevät kätensä ennen ruokailua.

(Karolina Starck aikoo ensin poistuu sisälle, mutta jää silti kuuntelemaan. Laulun alkusoitto alkaa.)

LÄHETYSJOHTAJA

Minä olen saanut kirjeitä sukulaisiltanne.

AMALIA (Puhuen)

Sukulaiseni ovat kirjoittaneet suoraan lähetysjohtajalle? Onko lasten huoltajuuksia kunnossa?

LÄHETYSJOHTAJA

Minäpä luen hieman otteita sukulaistenne kirjeistä.

LAULU: MUSTAMAALAUUS

LÄHETYSJOHTAJA

En voi ymmärtää!

Tyttö ennen kuuliainen meitä järkyttää,
tuottaa suvullemme suuren suurta häpeää,
nainen jääräpää!

Kyllä nolottaa!

Leskirouva nuori eikö jaksaa odottaa?

Lapsipuoliansa ei hän aio kasvattaa,
aivan kamalaa!

Eikö hän nyt ajattele

vanhaa mamma-parkaa?

Entä neljää lapsipuolta,
isätöntä, arkaa?

AMALIA

Olisinpa saanut edes keskustella vähän,
ettei suvun kiusanteko päätynyt ois tähän!

LÄHETYSJOHTAJA

Lähtö kauas pois!

Kihlautumisessa aivan tarpeeksi jo ois!

Kuinka mielettömän aikeen estää vielä vois,
mikä avun tois?

AMALIA

En voi ymmärtää!

Kovin yksipuoliseksi näkemys nyt jää,
suvulle en saanut edes vähää selittää,
kuinka ikävää!

LÄHETYSJOHTAJA (puhuen)

Leskiruustinna Amalia Ingman ei ole sopiva lähetystyöntekijän morsiameksi, koskapa ei hän hoida äidinvelvollisuuksiaan Suomessa.

AMALIA (puhuen)

Vai en hoida! Lähetysjohtaja suo anteeksi, olen kiihtynyt. Eikö minun anneta lähteä Skoglundin luokse, vaikka yli kaksi vuotta on kulunut hänen lähdöstään?

LÄHETYSJOHTAJA

Niin, tuota. Kunnioitettava Johtokunta kehottaa leskiruustinna Ingmania kyselemään Jumalan edessä kutsumuksensa vakaata pohjaa. Onko sitä laisinkaan?

AMALIA (LAULAA)

Heille kertokaa:

kutsumuksen ääni minua nyt kuljettaa.

Määränpäätä kohti minä aion ponnistaa,

sen voin vakuuttaa!

(Laulu päättyy. Amalian äiti poistuu, Amalia hänen perässään. Seuraava repliikki puhuen.)

LÄHETYSJOHTAJA

Jospa menemme sisälle ja keskustelemme lisää päivällisen jälkeen. Tilanne täytyy luonnollisesti tutkia Suomen Lähetysseuran Johtokunnan kokouksessa... .

(Poimii maahan heitettyjä kirjeitä ja menee myös sisälle.)

Kohtaus 6: Kirjeitä

*Näyttämöllä on kaksi pöytää. Amalia istuu kirjoituspöydän ääressä ja Kustaa Skoglund lähetys-
asemallaan, pöydän ääressä. Molemmat lukevat toisiltaan saamia kirjeitä.*

KUSTAA

Räisälä, kesäkuun 8. päivä, 1874.

AMALIA

”Rakas Kustaa! Parhaat kiitokseni kirjeestäsi, jonka lähetysjohtaja minulle lähetti. Minun on vaikea uskoa, että vieläkään ei Johtokunta minua lähetä! Sukulaiseni aiheuttivat minulle niin sangen suurta murhetta kertomalla valheita Johtokunnalle.”

KUSTAA

”Jaksathan vielä odottaa minua! Toivon ja rukoilen, että pääsisin ensi vuonna luoksesi... ”
(Ivaskan Hovin piika Fina tuo Amalialle kirjeen)

AMALIA

Olukonda, helmikuun 20. päivä 1875.

KUSTAA

”Rakas Amalia! Kiitos rakkaasta kirjeestäsi. Kirjoitin jälleen lähetysjohtajalle lähettämisesestäsi. Täällä on kauhiat katovuodet. Nälkäisiä ambolaisia tulee päivittäin kerjäämään ruokaa. Ei meillä ole paljoa antaa, mutta toki koetamme auttaa voimiemme mukaan... Toivon niin, että olisit täällä.”

DUETTO: ANNA VOIMAA

AMALIA

Tahtoisin jo päästä työhön.

Minä valmis olin niin,

mutta jouduin synkkään yöhön,

törmään uusiin haasteisiin.

En voi lähteä, en vieläkään!

Kuinka kauan joudun kestäämään?

KUSTAA

Minä vuonna, mihin aikaan
odotus tää palkitaan?
Milloin astua saan taikaan,
sinut luokseni kun saan?
Yksinäisyys kohta liikaa on,
odotus niin pitkä, lohduton!

AMALIA JA KUSTAA

Anna voimaa, anna voimaa,
anna voimaa vielä odottaa.
Anna voimaa, anna voimaa,
anna voimaa vielä odottaa.

AMALIA

Ehkä viimein ensi vuonna
pääsen luokses lähtemään.

KUSTAA

Aivan liian monta vuotta
olen ollut yksinään.

AMALIA

Jaksathan sä vielä rakastaa?

KUSTAA

Usein ikävä niin ahdistaa.

AMALIA JA KUSTAA

Anna voimaa, anna voimaa,
anna voimaa vielä odottaa.
Anna voimaa, anna voimaa,
anna voimaa vielä odottaa.

(Kustaa poistuu lavalta pöytänsä kanssa ja Amalia jää kirjoittamaan kirjettä.)

KUSTAA

Räisälä syyskuun 12. päivä, 1878.

AMALIA

Rakas, rakas Kustaa. Kiitos, että jaksat edelleen uskoa matkani järjestyvän! Lapset ovat koulussa ja sukulaisten hoivissa. Minä... en oikein tiedä mikä Jumalan tarkoitus kohdallani on. Joskus epäilen olenko kuvitellut hänen kutsunsa. Sisareni Olga on meillä Ivaskassa. Hän sairastaa...

(Karolina Starck saapuu huoneeseen kirje kädessään.)

KAROLINA STARCK

Amalialle on tullut kirje.

AMALIA

Mamma, sen täytyy olla Lähetysjohtajalta!

Onko Olga vuoteessa?

KAROLINA STARCK

On. Yskii jo verta.

AMALIA

Voi – se kuulostaa huonolta. (Amalia avaa kirjeen, lukee sen ja hypähtää.)

Mamma! Jumalan kiitos! Päätös on tehty – vihdoinkin!

KAROLINA STARCK

Voi rakas lapseni!

AMALIA

Minut lähetetään Afrikkaan, nyt syksyllä!

KAROLINA STARCK

Alkeellisiin oloihin! Ties mitä siellä tapahtuu...

AMALIA

Minä saan lähteä! Minä saan lähteä! Minun täytyy kirjoittaa heti Kustaalle!
Ja Lähetysjohtajalle.

(Ivaskan hovin piika Fina ryntää saliin hätäntyneenä.)

IVASKAN HOVIN PIIKA FINA

Leskiruustinna! Olga... hää on kovi kivuloine ja tulikuuma!

KAROLINA STARCK

Fina lähettää piirilääkärille heti sanan – pyytää tulemaan tänne mahdollisimman pian!

(Fiina niiaa ja juoksee ulos. Karolina Starck poistuu.)

Kohtaus 7: Amalian ristiriita.

Näyttämölle tuodaan sänky, jolla Amalian sisar Olga makaa vauva sylissään. Amalia tulee vuoteen viereen.

OLGA WAHLBERG

Piirilääkäri... (hengittää vaikeasti) sanoi, että vauvalla ei ole hätää, vaikka ennen aikaansa syntyikin... (yskii)

AMALIA

Olga rakas. Älä puhu liikaa, ettet rasitu. (ottaa vauvan syliinsä ja juttelee vauvalle)
Voi sinua pikkuruista, kun niin suloinen osaat olla! Pappasi on varmasti kovin ylpeä
pikku-tyttösestään, kun luoksesi pääsee.

OLGA WAHLBERG

En jaksa... vauvaa... (yskii)

AMALIA

Me pidämme teistä kaikista hyvää huolta. Kerää rauhassa voimia takaisin, Olga!

OLGA WAHLBERG

Entä sinun... lähtösi, Amalia? (yskii)

AMALIA

Lapsille järjestyi vihdoinkin kodit ja kaikki käyvät koulua. Vaikia heidän on ajatella että minä
lähtisin Afrikkaan. Ja raskaalta tuntuu erota heistä.

OLGA WAHLBERG

Sinä... (Yskii)

AMALIA

Mutta kuinka te tulette toimeen syksyllä pienten lasten ja vauvan kanssa?
Pitäisikö minun jäädä teitä auttamaan? (Olga yskii)

(Amalia menee ovelle ja huutaa kartanon piika Finan paikalle.)

AMALIA

Fina! Fina on hyvä ja tulee ottamaan vauvan.

IVASKAN HOVIN PIIKA FINA

Karolina-rouva kysyy jot pitäskö piirilääkär kutsuu uudelleen?

(Amalia nyökkää Finalle ja istuu taas sängyn viereen. Fina poistuu.)

AMALIA

Voi voi. En nyt tiedä ketä minun tulee kuulla enemmän, perhettä vai Jumalan kutsua?

OLGA WAHLBERG

Kutsu... (yrittää puhua, mutta yskä keskeyttää taas yrityksen.)

AMALIA

Shhh... Minä voin jutella, lepää sinä... Rakas Kustaa on joutunut olemaan yksin jo liian kauan.

AMALIA

Kiitos, Fina.

Nyt kuuluu järjestyvän matkaseurakin laivalle, Weikkolinit. Mutta kuitenkin...

(Olga Wahlberg ojentaa kätensä Amaliaa kohti ja tarttuu tätä käsivarteen.)

OLGA WAHLBERG

Lähde!

(Olga Wahlberg yskii ja sulkee silmänsä väsyneenä.)

Kohtaus 8: Laivalla

Amalia ja Weikkolinit ovat höyrylaivalla 1879, matkalla Afrikkaan. Merellä tuulee voimakkaasti. Amalia ja Kaarlo Weikkolin kohtaavat kannella.

KAARLO WEIKKOLIN

Sisar Amalia, oletko nähnyt Idaa?

AMALIA

Kuinka niin, veli Kaarlo?

KAARLO WEIKKOLIN

Lähdin hakemaan iltapalaa Idalleni, hän on voinut huonosti ja nukkui. Kun palasin takaisin hyttiin, hän ei ollut enää siellä!

AMALIA

Täällähän nousee myrsky! Olin menossa illalliselta takaisin hyttiin...

(Ida Weikkolin hoippuu paikalle.)

KAARLO WEIKKOLIN

Siinähan sinä, rakkaani, olet! Kuinka pystyit tässä myrskyssä liikkumaan?

IDA WEIKKOLIN

Miksi jätit minut yksin hyttiin, Kaarlo? Minä pelkään!

(Salama iskee, jyrähtää ja suuri aalto iskee vasten laivaa. Ida tarrautuu Kaarloon kiinni.)

Apua! Kaarlo!

KAARLO WEIKKOLIN

Mennään takaisin hyttiimme, ennen kuin tuuli liian kovaksi yltyy.

(Matkustaja juoksee paikalle.)

MATKUSTAJA

Auttakaa! Poikani putoaa!

AMALIA

Missä hän on?

MATKUSTAJA

Hän on täällä!

IDA WEIKKOLIN

Hyvä Jumala!

KAARLO WEIKKOLIN

Minä tulen apuun! Sisar Amalia on Idan kanssa, pitäkää kiinni lujasti jostakin, mistä vain saatte otteen!

(Kaarlo Weikkolin kiiruhtaa pois.)

IDA WEIKKOLIN

Kaarlo! Voi, sinne hän nyt meni...

(Salama välähtää. Ida kirkaisee ja tarttuu Amalian käsivarteen.)

Me kuolemme kaikki!

(Salama iskee, ukkonen jyrähtää, naiset istuvat penkille ja tarraavat siitä kiinni. Valot sammuvat laivasta.)

AMALIA

Mitä valoille tapahtui? (Salama iskee ja jyrähtää.)

IDA WEIKKOLIN

Minä pelkään pimiää! Onko Amalia siinä?

AMALIA

O-o-len minä.

IDA WEIKKOLIN

Voisiko Amalia puhella jotakin hupaisaa, ihan mitä vain.

AMALIA

Kun sisareni Olga siunattiin maan lepoon, mammani vihdoin taipui minun lähtööni. Hän sanoi, että minun on seurattava sydämeni ääntä, mutta Efraim oli kovin surullinen lähdöstäni...

IDA WEIKKOLIN

Todella hupaisaa!

AMALIA

... vaikka hän ensin ei minua sietänyt laisinkaan.

(Ohi juoksee pari miestä.)

MIES 1

Mies yli laidan! Kaikki miehet apuun!

IDA WEIKKOLIN

Kaarlo! Missä Kaarlo on? Ei kai se ole hän? Kaarlo! (alkaa itkeä)

AMALIA

Hyvä Jumala, auta meitä!

(Ohi juoksee taas miehiä)

MIES 2

Köyttä, tarvitsemme lisää köyttä!

MIES 1

Nopeasti, hän ei jaksakaan enää kauan.

IDA WEIKKOLIN

Tämä on aivan kauhiAA! (alkaa itkeä hysteerisesti) Minä tahdon kotiin, takaisin kotiin!

AMALIA

Ida, enää ei salamoita. Tuulikin varmasti kohta tyyntyy. Ida, rauhoitu!

MIES 2

Kiitos avusta! Hyvää työtä – kiitos kaikille!

(Kaarlo juoksee hengästyneenä takaisin kädessään lyhty.)

KAARLO WEIKKOLIN

Oletteko kunnossa? Rakas Idani, mikä sinun on? Ida!

AMALIA

Yht'äkkiä tuli pimiää ja...

IDA WEIKKOLIN

Kaarlo! Olet elossa!

(Ida syöksyy Kaarlon syliin. Kaarlo antaa lyhdyn Amalialle ja rauhoittelee Idaa.)

KAARLO WEIKKOLIN

No niin. Kaikki on nyt taas hyvin...

AMALIA

Mitä siellä oikein tapahtui?

KAARLO WEIKKOLIN

Saimme pelastettua hänet, mutta vähältä piti...

AMALIA

Voi, millainen matkanteko! Oliko tämä esimakua siitä mikä meitä odottaa?

IDA WEIKKOLIN

Minä en jaksa enää!

AMALIA

Olisinpa jo Kustaan luona. Minä menen kirjoittamaan kirjeen hänelle ja lapsille. Kovin tuli heitäkin ikävä. Eva pelkäsi aina ukkosta. (poistuu laivan kannelta)

IDA WEIKKOLIN

Kaarlo, minä en jaksa... ja minun on huono olo.

KAARLO WEIKKOLIN

Lähdetään lepäämään.

Kohtaus 9: Saapuminen Afrikkaan.

Amalia seisoo peilin edessä hytissään, laittaa hiuksiaan ja lauleskelee. Hytin seinään koputetaan ja viereisestä hytistä kuuluu huuto.

IDA WEIKKOLIN

Etkö voisi jo vaieta, sisar Amalia! Minun täytyy saada lepoa!

AMALIA

Anteeksi, en tiennyt, että lepäsit!

(Oveen koputetaan, Kaarlo astuu sisään.)

KAARLO WEIKKOLIN

Sisar Amalia suo anteeksi, mutta voisiko Amalia lainata puvun Idalle?

AMALIA

Puvun? Millaisen?

KAARLO WEIKKOLIN

Kunhan puhdas olisi. Hänen kaikki asunsa ovat pahoin likaantuneita...

AMALIA

Kuinka niin on päässyt käymään?

KAARLO WEIKKOLIN

Me olemme molemmat olleet merikiپیitä, Ida varsinkin... ja...

AMALIA

Vai niin... minulla on enää tämä yksi kaunis mekko. Ajattelin, että kun Kustaan kanssa kohtaamme...

(Seinään koputetaan. Kaarlo vilkaisee naapurihytin suuntaan.)

KAARLO WEIKKOLIN

Amalia tekisi suuren palveluksen meille!

AMALIA

No hyvä on. Ehkä pärjään sitten arkipuvulla.

(Kaarlo nyökkää ja seinään koputetaan.)

IDA WEIKKOLIN

Amalia!

AMALIA

Minä tuon puvun, Ida! (Amalia lähtee puvun kanssa ulos hytistään)

Kohtaus 10: Amalian ja Kustaan kohtaaminen.

Amalia ja Weikkolinit seisovat matkatavaroineen Lounais-Afrikan Valaskalalahden satamassa 1879.

KAARLO WEIKKOLIN

Eikö tämä Valaskalalahti olekin kaunis satamakaupunki!

(Amalia ja Ida katselevat ympärilleen.)

AMALIA

Täällä on ihmeellistä.

KAARLO WEIKKOLIN

Tuntuu hyvältä palata takaisin.

AMALIA

Kaunista.

IDA WEIKKOLIN

Ja kovin on kuumaa! Tämä Amalian puku on sangen ahdas, en saata hengittää!

AMALIA

Ida on vatsan seudulta eri muotoinen kuin minä, varsinkin nyt.

KAARLO WEIKKOLIN

Hahaa, tuolta veli Tobias saapuu! Hän on päässyt meitä vastaan.

AMALIA

Voi, missä Kustaa mahtaa olla?

(Tobias Reijonen saapuu.)

TOBIAS REIJONEN

Rakkaat sisaret ja veli Kaarlo, tervetuloa! Minä olin kauppa-asioita toimittamassa ja kuulin saapumisestanne. Kuinka matkanne sujui?

KAARLO WEIKKOLIN

Meillä riitti sekä myrskyä että tyventä matkan aikana. Tässä on minun rakas puolisoni Ida.

TOBIAS REIJONEN

Tervetuloa, sisar Ida ja sisar Amalia!

AMALIA

Missä Kustaa on? Toivoin, että viestini olisi hänet saavuttanut.

TOBIAS REIJONEN

Sisar Amalia ei tainnut huomata, että vankkurini luota parhaillaan kävelee meidän suuntaamme...

AMALIA

Kustaa! Hän tuli sittenkin. Voi, miltä minä nyt näytän?

Nutturani on irronnut täällä tuulessa...

IDA WEIKKOLIN

Milloin me menemme majapaikkaamme?

KAARLO WEIKKOLIN

Selvitämme veli Tobiaksen kanssa ensin mihin voimme mennä.

(Kustaa Skoglund saapuu Amalian luokse. He syöksyvät toistensa syliin.)

KUSTAA SKOGLUND

Amalia!

AMALIA

Kustaa, miten sinä... minä en usko, sinä olet siinä!

(He irrottautuvat halauksesta, pitävät käsistä ja katsovat toisiaan.)

KUSTAA SKOGLUND

Miten yllätyin!

IDA WEIKKOLIN

Apua, Kaarlo! Tuo mies sanoi ”Onawa tuu – jotain” ja otti tavarani!

KAARLO WEIKKOLIN

Ei hätää, Idani. Nuori mies oli Reijosen vaunupoika, Angula. Hän kysyi: ”Voitteko hyvin, rouva?” ja vie tavaroitamme härkävankkuriin.

AMALIA

Kustaa, etkö saanut kirjettäni?

KUSTAA SKOGLUND

En saanut. Tulin veli Tobiaksen seuraksi. Mutta onneksi tulin!

IDA WEIKKOLIN

Ei, ei, ei sitä kirstua, se on jonkun muun matkustajan. Kaarlo, sano tuolle vaunupojalle!

KAARLO WEIKKOLIN

linima mbika, oyetu!

AMALIA

Sinä olet kovin laihtunut! Voitko hyvin?

KUSTAA SKOGLUND

Voin paremmin kuin koskaan, nyt kun sinä vihdoinkin olet täällä!

AMALIA

Mitä nyt teemme?

KUSTAA SKOGLUND

Mennään sanomaan vaunupoika Angulalle, että sinunkin tavarasi otetaan mukaan. Hyvästellään sitten Weikkolinit.

(Amalia ja Kustaa Skoglund lähtevät kävelemään käsi kädessä.)

Kohtaus 11: Hääjuhla

Reijosten lähetyksensä pihalla 1880. Taustalla soi afrikkalainen rummutus. Amalia ja Kustaa Skoglund seisovat hääasuissaan Tobias Reijosen edessä, joka vihkii heidät. Kustaa pujottaa vihkisormuksen Amalian vasempaan nimettömään. Reijonen tekee ristinmerkin. Amalia ja Kustaa suutelevat.

TOBIAS REIJONEN

Kun meillä täällä Omulongalla on niin kesäistä, emmekö veisaisi värssyn suvirrestä tämän onnellisen tapahtuman kunniaksi!

KAIKKI (LAULAVAT)

Jo joutuu armas aika,
ja suvi suloinen,
joll' kauniist' kaiken paikan,
kaunistaa kukkainen;
Nyt armas aurink' meitä
taas lähtee lähemmäks',
hän kuolleet hautoo, heitä
jäll' tekee eläväks'.

(Laulun aikana etäältä alkaa kuulua iloisia huutoja.)

VIDEO: 38:49

NAISTEN ÄÄNIÄ ETÄÄLTÄ

Lililililili! Iyaloo! Walakasha! Iyaloo! Lilililililili!

(Kuninkaan vaimot tanssivat ja heiluttavat häränhäntiä. Miehet heiluttavat palmunlehtiä kulkiessaan ja kaikki samalla huutavat ilohuutoja.)

MIESTEN ÄÄNIÄ ETÄÄLTÄ

Ehei, ehei, ehei! Waka waka waka! Yaloo! Ai ai ai ai!

KUSTAA SKOGLUND

Katso, Amalia! Se on kuningas Kambonde, kaikki hänen vaimonsa... ja koko hovi mukana!

(Kuninkaan seurue saapuu paikalle ja lopettaa ilohuudot sekä ryhtyy tanssimaan. Tanssin päätyttyä alkavat tervehdykset.)

DORA: JOTAIN HUUDELLAAN TANSSIN AIKANA...

TOBIAS REIJONEN

Aantu ya lala po?

KUNINGAS KAMBONDE

Eeno. Omwa lala po tuu?

TOBIAS REIJONEN

Eeno tatekulu. Aantu oye enda tuu nawa?

KUNINGAS KAMBONDE

Eeno.

(Tobias Reijonen ja kuningas Kambonde jatkavat tervehdyksiään taustalla ja Kustaa tulkkaa Amalialle.)

KUSTAA SKOGLUND

Veli Tobias kysyi ensin kuinka voitte, herra paikalliseen tapaan: ovatko ihmiset nukkuneet hyvin? Tähän kuningas vastasi ”eeno”, kyllä ja kysyi samaa veli Tobiakselta. Sen jälkeen lausui veli Tobias: Sujuiko matkanne hovista tänne hyvin ja kuningas vastasi kyllä.

TOBIAS REIJONEN

Kuningas Kambonde sai kuulla häistä. Hän on tuonut ystävälleen veli Skoglundille ja hänen vaimolleen häälahjaksi härän!

KUSTAA SKOGLUND

Kiittäkäämme kuningasta maan tavoin, taputtamalla käsiämme ja lausumalla kiitos maan kielellä: ”waketu, waketu, waketu, nkeyama.”

KAIKKI

Waketu waketu waketu, nkeyama! (taputtavat)

(Kuningas nyökkää ja seurue poistuu samaan tyyliin kuin saapuikin, ilohuutojen säestämänä.)

ARMAS JA KASVATTITYTÄR ELISA

Iyaloo! Iyaloo! Ai ai ai ai!

KASVATTITYTÄR ELISA

Lilililili!

KUSTAA SKOGLUND

Tämä oli suuri kunnianosoitus!

Kohtaus 12: Skoglundien tulevat työhaasteet.

Skoglundien asemalla, Olukondassa 1880. Reijokset ovat kylässä. Armas Reijonen (6v.) leikkii keppihevosella juosten huoneessa.

TOBIAS REIJONEN

Veli Weikkolin lähetti kirjeen, jossa kertoi heidän pienokaisensa syntyneen. Poika on kastettu ja saanut nimekseen Klaus Johannes. He saapuvat tänne muutaman viikon kuluessa.

KUSTAA SKOGLUND

Veli Kaarlo siis löysi Suomen-lomansa aikana itselleen vaimon?

TOBIAS REIJONEN

Kyllä löysi, taisi olla osaksi lähetysjohtajan ansiota tuo puolison löytäminen. Topakan vaimon on löytänytkin!

ARMAS REIJONEN

Mikä on topakka?

MIMMI REIJONEN

Armas menee nyt ratsastamaan talon ympäri kerran ja tulee sitten takaisin sisälle.

ARMAS REIJONEN

Hoi, polle, ulos, täyttä laukkaa!

(Armas laukkaa ulos keppihevosensa kanssa. Amalia kaataa maitoa laseihin ja viittaa muita pöydän ääreen.)

AMALIA

Sisar Ida tietää mitä tahtoo. Sen huomasin yhteisellä matkallamme.

(Seurue istuu pöydän ääreen.)

MIMMI REIJONEN

Rauhaisa veljemme saa joustaa monessa kohdin, luulen minä.

TOBIAS REIJONEN

Millaisia suunnitelmia teillä on, sisar Amalia ja veli Kustaa?

KUSTAA SKOGLUND

Jatkan kielityön parissa. Joitakin lauluja olen myös kääntänyt, sekä suomeksi että ambokielelle. Amalia voi ryhtyä aakkosia opettamaan palvelijoillemme.

AMALIA

Minulla on paljon oppimista. Enhän vielä taida maan kieltä laisinkaan. Mutta odotan yhteistä työtämme täällä ilolla.

MIMMI REIJONEN

Me olemme Tobiaksen kanssa teidän onnestanne kovin iloisia.

AMALIA

Kiitos teille, rakkaat ystävät. Milloin veljien kokous alkaa?

(Armas juoksee ilman hevosta takaisin sisään.)

ARMAS REIJONEN

Pihaan tuli vaunu! Siellä on sedät Rautanen ja Björklund!

MIMMI REIJONEN

Kiitos, Armas! Tule ottamaan maitoa!

KUSTAA SKOGLUND

Sovimme, että veljien kokous aloitetaan heti, kun he ennättävät asemallemme. Pianpa saapuivatkin.

TOBIAS REIJONEN

Tahtooko Kustaa toimia kokouksen kirjurina?

KUSTAA SKOGLUND

Kyllä.

Kohtaus: 13. Onnelliset

Samana iltana. Muut ovat poistuneet. Amalia ja Kustaa istuvat pöydän ääressä.

AMALIA

Minä jo arvelin, ettei veljien kokous tahdo millään loppua.

KUSTAA SKOGLUND

Tuumimme, että sinä voit auttaa minua palvelijain opettamisessa, jotta minulle jää aikaa käännöstyölle.

AMALIA

Minä autan sängen mielelläni, rakas Kustaa. Vihdoinkin pääsen olemaan edes vähäinen auttajatar sinun rinnallasi.

KUSTAA SKOGLUND

Minun palvelijani ovat jo hiukan oppineet abc-kirjaa, mutta uskon, että sinä osaat opettaa heitä vielä paremmin kuin minä.

AMALIA

Minä pidän opettamisesta.

KUSTAA SKOGLUND

Tässä me nyt istumme.

AMALIA

Omassa kodissamme. Vaimona ja miehenä.

DUETTO: RAKKAUTEMME

(Kustaa avaa Amalin nutturaa ja alkaa laulaa)

KUSTAA SKOGLUND

Rakkautemme on niin kuin tuoksuva puu.

Tahdon sen ihanaa tuoksua hengittää.

AMALIA

Tässä voin hetkisen levähtää

KUSTAA JA AMALIA

kun suojaava oksa yllemme kaareutuu.

KUSTAA

Vihdoinkin koitti aikamme onnellinen

AMALIA

rakkauden.

KUSTAA JA AMALIA

Sinut on Jumala antanut vierelleni,

rakkaimpani!

Kohtaus 14: Jumalan tahto ja sydämen ääni.

Okahanda 1906. Amalia ja Lina jatkavat keskustelua.

LINA DIEHL

Äidin kasvot vallan alkoivat loistaa onnesta!

AMALIA

Me olimme niin onnellisia, Kustaa ja minä. Kymmenen vuotta odotimme toisiamme.

LINA DIEHL

Oliko Jumalan tahto äidin kohdalla Afrikkaan lähteminen?

AMALIA

Kyllä se oli.

LINA DIEHL

Ei kai äiti tarkoita, että minunkin pitäisi valita lähetystyö?

AMALIA

Kallisarvoisempaa kutsumusta ei ole, Lina... (yskii)

LINA DIEHL

Mutta... entä perhe, lapset, rakkaus?

AMALIA

Suuri onni ja kutsumus löytyy seuraamalla sydämen ääntä ja kysymällä Jumalan tahtoa.

LINA DIEHL

Suuri onni. Ehkä niin käy minullekin?

AMALIA

Niin voi käydä. Mutta muista se, Lina, että kun avaa sydämensä rakkaudelle, niin avaa sen myös surulle.

LINA DIEHL

Mitä äiti tarkoittaa?

Esirippu laskeutuu tai valot sammuvat.

- VÄLIAIKA -

II NÄYTÖS

Kohtaus 15: Kustaa sairastuu.

Skoglundien asemalla Olukondassa 1880, viisi viikkoa häiden jälkeen. Kustaa makaa sängyssä sairaana ja on tuskainen, pää heittelehtii puolelta toiselle. Amalia istuu sängyn vieressä, kun Reijokset saapuvat.

AMALIA

Jumalan kiitos, että pääsitte saapumaan avuksemme! Alussa oli Kustaa vain huonovointinen, mutta nyt on hän kovin kipiä!

MIMMI REIJONEN

Amalia, tulimme niin pian kuin viestisi meidät saavutti.

TOBIAS REIJONEN

Minä toin muassani rohtoja, joita on kokeiltu tämän maan kuumetaudin hoidossa.

(Amalia juottaa hänelle rohtoa ja vettä posliinikupista. Kustaa rauhoittuu, virkoaa ja katsoo ympärilleen. Amalia tarttuu Kustaan käsiin.)

AMALIA

Kallis, rakas Kustaa, oletko perin kivuloinen?

KUSTAA SKOGLUND

En minä ole enää kipiä, on vaan heikko olo. Nyt vasta tunnen itseni onnelliseksi, onhan Jumala suonut minulle uskollisen kumppanin – sinut, rakas Amalia.

AMALIA

Veli Björklund kävi täällä lääkitsemässä Kustaata. Kustaa sanoi, että luulee jo pian tulevansa terveeksi ja rohkaisi veljeä lähtemään. Sen jälkeen on hän ollut välistä vahvempi, välistä heikompi.

TOBIAS REIJONEN

Veli Rautanen on tulossa tänne huomenna, kertoi vaunupoikani.

(Kustaa nostaa päätään ja yrittää nousta istumaan)

Taitavat rohtoni auttaa.

KUSTAA SKOGLUND

Olemme menossa puun hakuun yhdessä, kunhan tästä jaloilleni nousta jaksan...

(Kustaa vaipuu tajuttomana takaisin makuulle.)

AMALIA

Kustaa! Nyt vaipui hän jälleen tunnottomuuteen!

(Kustaata yritetään virvoittaa, pyyhitään otsaa, hierotaan käsiä jne.)

MIMMI REIJONEN

Jumala, Pyhä ja peloittava Isämme, armahda meitä ja uskollista palvelijaasi. Sinä hänet voit terveeksi tehdä, jos niin hyväksi näet...

TOBIAS REIJONEN

Kätes ovat niin kylmät, veli hyvä! Levitän peittoa päällesi.

AMALIA

Nenäkin on kylmettynyt! Rakas Kustaa, herää!

(Kustaa avaa silmänsä ja yrittää kohottaa päätänsä.)

KUSTAA

Amalia...

(Henkäisee, sulkee silmänsä ja kuolee.)

AMALIA

Kustaa... rakas, älä jätä minua! Kustaa!

Suruteema alkaa soida, ja sen aikana nähdään surutanssi. Kustaa ja sänky viedään pois näyttämöltä, tilalle tuodaan hautakumpu. Amalia ja Mimmi laittavat mustat hartiahuivit, siirtyvät Tobiaksen kanssa kummun äärelle.

Kohtaus 16: Kustaa haudataan.

Reijosten aseman pihalla, suuren lehtipuun alla, yöllä. Amalia ja Reijoset seisovat Kustaan haudan äärellä.

TOBIAS REIJONEN

Nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen. (tekee ristinmerkin)

”Jeesus, anna meille voimaa, jotta me voimme pitää kiinni sanastasi ja että säilytämme sen mielessämme.” Amen. Laulakaamme lopuksi tämä meille niin tuttu, veli Skoglundin kirjoittama virsi ambokielellä.

AMALIA JA REIJOSET (laulavat virren 229 melodialla)

Oonkondo, Jesus, tu pa wo,
tu dhiginin’ oohapu ndho.
Ongoye mwene u shi shi,
moomwenyo tu dhi pungule.

(Seisovat hetken päät painuksissa. Jokainen pudottaa hiekkaa hautaan, Amalia viimeisenä. Reijoset poistuvat. Amalia jää haudan ääreen, kuun valoon ja laulaa laulun.)

SOOLO: LUOVUIN KAIKESTA

AMALIA

Luovuin kaikesta, sen jätin taakseni,
kutsu antoi voiman lähteä.
Luulin, että on täällä onneni,
mutta jälleen koitti pimeä!

Tuska viiltää sydäntäni.
Miksi hänet otit pois?
Huudan yöhön yksinäni.
Mikä lohduttaa minua vois?

Miksi minä jäin yksin uudestaan?
Sitä en vain saata ymmärtää!
Jumalani, kai vastauksen saan,
tähänkö nyt tehtäväni jää?

Voi, en tullut aikaisemmin!
Liian kauan odotin!
Kutsumusta kovin emmin,
epäuskon ääntä kuuntelin!

Luovuin kaikesta, sen jätin taakseni.
Missä on nyt, Herra, paikkani?

Kohtaus 17: Weikkolinit saapuvat ja Kuningas saa suruviestin

Weikkolinit ovat saapuneet Ambomaalle ja Reijosten asemalle.

KAARLO WEIKKOLIN

Suruviestinne oli kauhia järkytys! Minä en voi veli Kustaan kuolemata käsittää.

IDA WEIKKOLIN

Amalia, otamme osaa! Tämä on vallan kauhiaa.

AMALIA

Kiitos. Suruni ja murheeni on kovin katkera. Usein on minun pakko valittaa ja vallan huutaa. (Alkaa itkeä)

TOBIAS REIJONEN

Vaikia on minunkin tätä kestää, sillä veli Kustaa oli, sen voin teille vakuuttaa, minun paras ystäväni!

(Ovat hetken hiljaa, Mimmi lohduttelee itkevää Amaliaa. Armas tulee Amalian syliin istumaan.)

KAARLO WEIKKOLIN

Tietääkö Kuningas Kambonde?

TOBIAS REIJONEN

Kuin olin ensin tiedon kuolemasta veljille kirjoittanut, niin menin sitte kuninkaallekin sitä sanomaan.

Näyttämöllä näytellään samalla kaikki mitä Tobias kertoo.

VIDEO: 54:50

KUNINGAS KAMBONDE

Omwenyo gwandje nomutima gwandje ugu udha oluhodhi, onkene kandi na iitya okutumbula.

TOBIAS REIJONEN

”Minun sydämeni ja pääni ovat niin täynnä kyöneleitä, etten minä voi mitään puhua.” Niin on minunkin.

(Istuvat hiljaa. Kuningas poistuu hetkeksi ja tulee takaisin.)

KUNINGAS KAMBONDE

Okwa li kuume kandje kashili nomukwathi gwandje, notandi mu lili sigo aluhe.

TOBIAS REIJONEN (tulkkaa kuninkaan repliikin päälle)

”Hän oli minun totinen ystäväni ja auttajani, minä itken häntä aina.”

KUNINGAS KAMBONDE

Ngashingeyi otatu ti ngiini?

TOBIAS REIJONEN

”Mutta mitä me nyt sanomme?”

KUNINGAS KAMBONDE

Otatu ti:

TOBIAS REIJONEN

”Me sanomme:”

KUNINGAS KAMBONDE

Otatu ku pandula Kalunga, oshoka ehalo lyoye ewanawa osho lya ti.

TOBIAS REIJONEN

”Kiitos Sinulle Jumala, sillä niin oli sinun hyvä tahtosi!”

KAARLO WEIKKOLIN

Eivätkö nämä ole ihmeelliset sanat pakanalta?

IDA WEIKKOLIN

Ovat kyllä!

KUNINGAS KAMBONDE

Ngashingeyi otamu thigi ndje po mpaka andike, ndaa na ekwatho nondaa na mukwetu?
Olye te ya kungame?

TOBIAS REIJONEN

En tiedä kuka tulee luoksesi.

KUNINGAS KAMBONDE

Ongoye wu na okuya (kungame), ongoye kuume kandje (omukwetu)!

TOBIAS REIJONEN

Olen kyllä ystäväsi, mutta vaikia on minun tänne tulla, sillä minä olen rakentanut sopivat huoneet Omulongalla. Ollaan vaan ystäviä niin kuin ennenkin: minä olen siellä ja sinä täällä.

(Kuningas synkkenee ja lyö nyrkillä johonkin)

KUNINGAS KAMBONDE

Aawe!

TOBIAS REIJONEN

Opettaja Weikkolin on juuri saapunut Suomesta. Hän voipi tulla tänne sinun luoksesi.

KUNINGAS KAMBONDE

Aawe, haye nda hala. Katu shaathane!

TOBIAS REIJONEN

Entä veli Rautanen, tunnetko hänet paremmin?

KUNINGAS KAMBONDE

Kapu na we sha shilwe tashi ningwa mpaka, ongoye ashike wu na okuya! Ngele ku shi kuume kandje (omukwetu), otandi tidha mo aahongi ayehe mOwambo mu. (moshilongo?)

TOBAS REIJONEN

(tulkkaa kuninkaan puheen aikana)

”Ei ole muuta neuvoa kuin se, että sinä tulet! Jos et sinä ole ystäväni, minä ajan kaikki opettajat pois täältä!”

(sanoo kuninkaalle:)

Kyllä minä olen sinun ystäväsi Omulongallakin. Jos milloin minua tarvitset, niin lähetä vaan sana, niin tulen luoksesi.”

(Kuningas harkitsee sanoja hetken, viittaa sitten leppyneenä neuvonantajat istumaan takaisin)

KUNINGAS KAMBONDE

Omagadhi gowala.

TOBIAS REIJONEN

Hyvä on.

Tähän päättyy sivulla näytelty kohtaaminen Kuninkaan hovissa.

KAARLO WEIKKOLIN

Jos kuningas olisi tosissaan suuttunut, olisi hän voinut ajaa meidät kaikki pois täältä!

TOBIAS REIJONEN

Ehkä hän vielä hyväksyy veli Rautasen.

AMALIA

Kuninkaan suru rakkaan Kustaani kuoleman johdosta on kaunista.

TOBIAS REIJONEN

Veli Kustaa hoiti kuninkaan säärihaavoja monta kuukautta ja auttoi häntä niin monella tapaa.

AMALIA

Rakas Kustaa olisi voinut tehdä niin paljon työtä, jos olisin vain ollut täällä... Minun epäuskoni oli syynä kaikkeen! Suuri epäusko! (puhkeaa itkemään)

IDA WEIKKOLIN

Amalia, olet varmasti lähdössä pian takaisin Suomeen, eikö niin?

(Armas pongahtaa seisaalleen Amalian sylistä.)

ARMAS REIJONEN

Ei Amalia saa lähteä pois!

IDA WEIKKOLIN

Nythän Amalialla ei enää ole täällä tehtävää.

AMALIA

Minä... en tiedä. Voivoi, minusta on niin vaikiaa kaikki!

(Amalia poistuu toiseen huoneeseen)

TOBIAS REIJONEN

Sisar Amalia saa asua luonamme niin kauan kuin hän vain haluaa.

(Ulkoa kuuluu ääniä)

NEUVONANTAJA 1

Omukwaniilwa okwa thika koshitondoka!

NEUVONANTAJA 2

Omusele kadhi gwomuhongi Skoglund omo e li moshigumbo?

IDA WEIKKOLIN

Mitä nyt tapahtuu?

TOBIAS REIJONEN

Kuningas saapuu suruvalitteluja tuomaan!

IDA WEIKKOLIN

Kuningas Kambonde, tänne! Kuulitko, Kaarlo?

TOBIAS REIJONEN

Mimmi, hae pian Amalia tänne. Onhan meillä vielä teetä jäljellä? Ja niitä rasvamunkkeja?

(Kuningas neuvonantajineen astuu sisään. Hän kättelee Amaliaa.)

KUNINGAS KAMBONDE

Hekelekwa! (= Ole lohdutettu)

(Kuningas saa istua tuolille, neuvonantajat istuvat lattialle. Kuninkaalle tarjotaan teetä ja rasvamunkki.)

NEUVONANTAJA 1

Gwedha mo omahini ogendji nosuuka oyindji!

KAARLO WEIKKOLIN

Hän käskee laittamaan siihen paljon maitoa ja sokeria!

IDA WEIKKOLIN

Maitoa ja sokeria, Mimmi!

(Mimmi lisää pyydetyt ja laittaa lautaselle rasvamunkin. Kuningas alkaa nauttia tarjoiluja tyytyväisenä. Juotuaan teen ja syötyään munkin, kuningas nousee, samoin neuvonantajat. He lähtevät ovelle, Kuningas kääntyy suomalaisiin päin.)

KUNINGAS KAMBONDE

Ndongaksi: Veli Rautanen tulkoon luokseni.

TOBIAS REIJONEN

Otwa pandula, tangi. Endii po nawa!

TOBIAS REIJONEN

Hän hyväksyy veli Rautasen!

MIMMI REIJONEN

Luojan kiitos!

TOBIAS REIJONEN

Ja mimmin rasvamunkkien.

Kohtaus 18: Huutokauppa.

Olukonda 1880. Kustaa Skoglundin tavaroita myydään huutokaupassa pihalla.

TOBIAS REIJONEN

Hevonen myyty Mr. Carlssonille 36 punnalla! A fine horse for Mr. Carlsson, 36 pounds!
Seuraavaksi huudettavana on veli Skoglundin vetohärät, luvultansa 16.

KAARLO WEIKKOLIN

Tarjoan 40 punttaa!

TOBIAS REIJONEN

Tarjottu 40 punttaa – forty pounds!

MR. CARLSSON

45 pounds!

KAARLO WEIKKOLIN

Minä tarjoan 48 punttaa, forty-eight pounds!

MR. CARLSSON

50 pounds!

KAARLO WEIKKOLIN

53 punttaa, fifty-three pounds!

(Hetken on hiljaista, kaikki katselevat toisiaan.)

TOBIAS REIJONEN

Tahtooko kukaan korottaa? (hetken tauko)

MR. CARLSSON

No.

TOBIAS REIJONEN

Myyty veli Weikkolinille hintaan 53 punttaa. Sitten on vielä yksi huonekalu. Ruokapöytä, jonka ääressä veli Skoglund myös kirjoitti. And next, a dining table.

MR. CARLSSON

One pound 50 shillings!

TOBIAS REIJONEN

Tarjottu punta ja 50 shillinkiä. Korottaako joku?

KAARLO WEIKKOLIN

Kaksi punttaa – two pounds!

MR. CARLSSON

No.

AMALIA

Jos veli Weikkolin antaa 2 punttaa ja 10 shillinkiä, veli voi ottaa pöydän.

(Ida Weikkolin tulee Kaarlon viereen tuohtuneena.)

IDA WEIKKOLIN

No johan nyt! Minä syön mieluummin kirstulta, kuin näin kalliilta pöydältä!

AMALIA

Onko sisar Idalla huomautettavaa?

IDA WEIKKOLIN

Kyllä on! Millaisia rikkauksia Amalia oikein itselleen kerätä aikoo?

AMALIA

Idalla ei taida olla tietoa maan hinnoista!

IDA WEIKKOLIN

Minä tiedän ainakin sen, että tämä on aivan liian kallis!

AMALIA

Se on aivan liian halpa hinta niin hienosta ja kallisarvoisesta pöydästä!

IDA WEIKKOLIN

Tahtooko sisar Amalia myydä pöydän vai ei?

KAARLO WEIKKOLIN

Noh, Ida, rauhoituhan. Minä otan, siis me otamme pöydän!

AMALIA

Minä kiitän kaikkia huutokaupasta ja asiamiestäni veli Reijosta huutokaupan järjestämisestä.

(Muut poistuvat. Amalia kääntyy selin heihin ja alkaa itkeä. Tobias Reijonen menee taputtamaan häntä rauhoittavasti olkapäille. Ida katsoo heitä pitkään.)

TOBIAS REIJONEN

Sisar Amalian ei tarvitse pahastua. Ei sisar Ida pahaa tarkoittanut.

AMALIA

En minä sitä... Sydäntäni riipaisee, kun rakkaan Kustaani tavaroita joudun tällä tavoin myymään. Meidän kotimme tavaroita. Sen pöydän ääressä me Kustaan kanssa istuimme ja söimme.

Kohtaus 19: Uusi kouluhuone

Tobias Reijosen rakentama kouluhuone Omulongan asemalla on valmis. Liitutaululle on kirjoitettu virren sanat.

TOBIAS REIJONEN

Omuwa omwaanawa ngo [lausuntaohje: Om'wa omwaanawa ngo]

POJAT (YLEISÖ)

Omuwa omwaanawa ngo [Om'wa omwaanawa ngo]

TOBIAS REIJONEN

Natu mu hambelele wo [natu m'hambelele wo]

POJAT

Natu mu hambelele wo [natu m'hambelele wo]

TOBIAS REIJONEN

Juuri niin. Osho naanaa.

(Armas ja Elisa saapuvat sisälle Amalian kanssa tuomaan eväitä)

TOBIAS REIJONEN

Pidämme tauon. Ruokatauko! Otatu thuwa po manga. Efudho lyokulya! (tarkistettava)

ARMAS REIJONEN

Pappa on rakentanut hienon kouluhuoneen. Katso, Elisa! Eikö olekin hieno?

KASVATTITYTÄR ELISA

On!

TOBIAS REIJONEN

Kyllä tässä huoneessa kelpaa koulua pitää!

(Paikalle saapuu ambolainen äiti lastensa kanssa. Ovat heikossa kunnossa.)

MEME NDAPEWA

Tu kwatheni!

AMALIA

Voisiko veli Tobias tulkata minulle, kun en taida maan kieltä vielä kovin hyvin.

TOBIAS REIJONEN

Minä kysyn kuinka voimme auttaa. (naiselle:) Owa pumbwa ekwatho lyashike?

MEME NDAPEWA

Otwa s'ondjala. Omusamane gwandje okwa hulitha.

TOBIAS REIJONEN

Hän on jäänyt leskeksi. Heillä taitaa olla nälkä. Ja äidillä näyttää olevan pahanlainen haava jalassa.

(Amalia katsoo naista myötätuntoisena ja ottaa tämän kädet käsiinsä hetkeksi.)

TOBIAS REIJONEN

Armas menee hakemaan papan lääkintälaukun!

(Armas ja Elisa juoksevat ulos. Amalia antaa naiselle eväitä)

AMALIA

Kas tässä on teille. Syökää.

MEME NDAPEWA

Otwa pandula, tangi tangi. (alkavat syödä nopeasti)

(Lapset tulevat takaisin lääkintälaukun kanssa. Tobias alkaa hoitaa jalan haavaa.)

AMALIA

Tahtoisitteko te jäädä kouluun? Meillä jatkuu kohta opetus? Tobias, kysytkö häneltä?

TOBIAS REIJONEN

Omwa hala mu ye kosikola?

MEME NDAPEWA

Mikä on koulu? (ndongaksi)

TOBIAS REIJONEN

Koulussa opitaan lukemaan ja kirjoittamaan. Haluatteko tekin oppia?

MEME NDAPEWA (kysyy lapsiltaan)

Ndongaksi: Haluatteko te kouluun?

MEME NDAPEWAN LAPSET

?

MEME NDAPEWA (Tobiakselle)

Eeno, tate.

TOBIAS REIJONEN

He tulevat mukaan! Amalia voisikin opettaa nyt tyttöjä ja minä opetan poikia samanaikaisesti. Sopiiko se Amalialle?

AMALIA

Kyllä sopii! Minä huomaan, että tänne on saapunut lisää koululaisia koko ajan. Hienoa! Voisimme jatkaa laululla. Laulamme koko säkeistön yhdessä!

AMALIA JA OPPILAAT

Omuwa omwaanawa ngo [omwa omwaanawa ngo]

Natu mu hambelele wo [natu m'hambelele wo]

Noku mu nyanyukililwa [noku m'njanjukililwa]

Ye Omushiti_a simana [Je Om'shitja simana]

TOBIAS REIJONEN

Sehän meni hyvin, kiitos! Yaloo aamathi, Yaloo, oontana!

(kaivaa taskustaan taskukellon ja katsoo sitä)

Kello on jo paljon, Amalia!

AMALIA

Onko näin? Ehkä voimmekin päättää koulun pidon tältä päivältä.

TOBIAS REIJONEN

Amuhe otamu vulu okushuna komagumbo. Eewa, kala po nawa! Kaikki voivat lähteä kotiin nyt!

Kohtaus 20: Riita pöydästä

Reijosten kotona. Mimmi kirjoittaa kirjeitä, Armas kirjoittaa jotakin.

AMALIA

Lähetin kirjeen Idalle, kerroin kuinka minulle tuli kaipaus tuota entisen rakkaan kotini pöytää.

MIMMI REIJONEN

Tokkohan veli Weikkolin kuitenkin antaisi sen takasin?

TOBIAS REIJONEN

Tietysti hän sen antaa aivan mielellään. Niin tekisin minä ainakin, jos siinä tilanteessa olisin.

AMALIA

Ida vastusteli pöydän ottamista alunperinkin.

(Ulkoa alkaa kuulua Weikkolinien riitelyn ääntä)

IDA WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Sinun täytyy pyytää veljien kokousta kirjoittamaan Kunnioitettavalle Johtokunnalle, että Amalia kutsuttaisiin Suomeen!

KAARLO WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Onkohan se nyt aivan tarpeen?

IDA WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Tietenkin se on tarpeen! Amalia ja Tobias opettavat samassa kouluhuoneessa samaan aikaan ja vieläpä ilman väliseinää!

KAARLO WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Onhan heillä paljon oppilaita.

IDA WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Se ei ole sopivaa! Siitä pitäisi ilmoittaa Johtokunnalle.

AMALIA

Mikä riidan meteli sieltä kuuluu?

TOBIAS REIJONEN

Kovin kuuluu sisar Idan ääneltä, eikä ääntänsä tunnu säästelevän.

MIMMI REIJONEN

Taaskohan hän saapuu moittimaan Amaliaa ahneeksi?

ARMAS REIJONEN

Amalia, mikä on ahne?

AMALIA

Armas-kulta, puhutaan siitä kohta.

TOBIAS REIJONEN

Täytyihän huutokauppa järjestää siten, että veli Kustaan omaisuus saatiin myytyä niin hyvällä hinnalla kuin mahdollista!

IDA WEIKKOLIN (vain ääni kuuluu)

Myös pöytäasia on saatava selväksi nyt!

KAARLO WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Mutta olisimmehan voineet odottaa veljien kokoukseen, tulevat meille ensi viikolla.

IDA WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Kyllä asia selvitetään nyt!

KAARLO WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Sisar Amalialla on nyt pöydän tarvis koulussa.

IDA WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

On koululaisia kodissamme yhtä suuressa määrin kuin heillä, enemmänkin! Meilläkin on polttava pöydän tarvis!

KAARLO WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Niin mutta Ida rakas, odota...

IDA WEIKKOLIN (VAIN ÄÄNI KUULUU)

Sisar Amalia! Oletteko kotona?

(Ida astuu sisään, Kaarlo pian hänen jälkeensä.)

TOBIAS REIJONEN

Tervetuloa! Käykää sisään...

IDA WEIKKOLIN

Pöytä jää meille!

KAARLO WEIKKOLIN

Saimme sisar Amalian lähettämän kirjeen veli Kustaan pöydästä...

IDA WEIKKOLIN

Pöydän takaisinannosta ei ole kysymystäkään!

KAARLO WEIKKOLIN

Niin... ehkä vähintäinkin siihen asti, kun lähettämäni tilaus tuopi meille pöydän Kapkaupungista.

IDA WEIKKOLIN

Kaarlo!

KAARLO WEIKKOLIN

Mitä nyt, Idani?

IDA WEIKKOLIN

Me tarvitsemme pöydän välttämättömästi ruokapöytänä, meillä ei ole muuta ruokapöytää!

AMALIA

Voisiko Ida kuunnella? Tahtoisin vielä kertoa, että pöytä on minulle rakas muisto kovin lyhyestä onnestani Kustaan kanssa. Olisi kovin rakasta työskennellä koulussa sen saman pöydän ääressä.

IDA WEIKKOLIN

Puhutpa kuinka hellyyttävästi hyvänsä, et sitä enää saa.

TOBIAS REIJONEN

Minä pyytäisin veljeä ja sisarta ajattelemaan myös hiukan leskiraukan tarpeita.

IDA WEIKKOLIN

Veli Tobias taitaakin ajatella lähinnä leskiraukan tarpeita! Perheellinen mies!

MIMMI REIJONEN

Mitä Ida tarkoittaa?

AMALIA

Nyt Ida menee liian pitkälle!

TOBIAS REIJONEN

Kannattaakohan tässä jatkaa...

AMALIA

Minä olen kestänyt jo vaikka mitkä rettelöt sisar Idan taholta ja nyt en enää tahdo jaksaa!

IDA WEIKKOLIN

Kyllä se on sisar Amalia itse, joka rettelöi ja aiheuttaa harmia koko lähetyskentälle.

AMALIA

Ja Ida varmaan kirjoittaa taas Lähetysjohtajalle tästä?

IDA WEIKKOLIN

Aivan varmasti kirjoitan!

AMALIA

Minä en Suomeen lähde!

IDA WEIKKOLIN

Katsotaan nyt ensin mitä Kunnioitettava Johtokunta asiasta tuumii.

TOBIAS REIJONEN

Olisikohan parasta, että Ida ja veli Kaarlo lähtevät takaisin omalle asemalleen?

KAARLO WEIKKOLIN

Aivan, me olemme juuri lähdössä. Vain ohikulkumatkalla. Tule Ida, menemme nyt.

IDA WEIKKOLIN

Pöytä on ollut puoli vuotta meillä ja meille se jää!

Kohtaus 21: Ristiriitoja.

Reijosten kotona. Mimmi ja Amalia kirjoittavat kirjeitä pöydän ääressä.

AMALIA

Vastaan vain Evan ja Agathan kirjeisiin ja voin sitten auttaa keittiötöissä, Mimmi.

MIMMI REIJONEN

Mmm-m...

AMALIA

Agathan työ opettajattarena on niin hienosti mennyt eteenpäin. Hänestä tunnutaan pitävän kovin. Ja Eva on ollut ahkera tyttökoulussa. Hän täyttää jouluaattona jo 16 vuotta! Toivottavasti kirjeeni saavuttaa hänet ennen joulua...

(Armas juoksee sisälle)

ARMAS REIJONEN

Pappa saapui kotiin veljien kokouksesta!

(Tobias saapuu vihaisena sisälle ja Armas siirtyy Amalian viereen)

TOBIAS REIJONEN

Amalia, sinua vaaditaan nyt kirjoittamaan anomus Johtokunnalle pöydän takaisinantamisesta!

AMALIA

Ida moittii, että minä rettelöin, mutta kukahan tässä oikein harmia aiheuttaa?

TOBIAS REIJONEN

Veljet Rautanen ja Björklund vieläkin kantavat kaunaa huutokaupasta.

AMALIA

Veli Björklund on suuttunut minuun, kun en antanut niitä tuoleja hänelle. Enkä edes myynyt.

TOBIAS REIJONEN

Hän pyytää Johtokuntaa kutsumaan sinut takaisin Suomeen, Amalia! Veli Weikkolin arvelee lähetyksytävien ilahtuvan suuresti, jos Amalia palaa Suomeen.

AMALIA

Tämä on kovin kummallista. Koko sisaruspiirin yhteys on mennyt rikki... Mimmi, olet kovin hiljainen. Mimmi?

MIMMI REIJONEN

Mitä?

TOBIAS REIJONEN

Oletko kunnossa, Mimmi?

MIMMI REIJONEN

Olenhan minä. Väsynyt vain. Armas on ollut hieman kuumeinen.

TOBIAS REIJONEN

Minä en ymmärrä, mitä veljien kokouksessa tapahtui.

LAULU: RISTIRIITOJA

TOBIAS REIJONEN

Kuinka heidät saisi leppymään,
veljet rauhantekoon ryhtymään?
Huonekaluista, vaiko ahneudesta
suuri sota pääsi syttymään?

MIMMI REIJONEN

Amaliaa taas hän puolustaa,
vaikea on ääneen tunnustaa.
Vaikka nolottaa, silti kalvaa epäily:
entä jos hän liikaa rakastaa?

TOBIAS REIJONEN

Herra, armahda, enempää en jaksaisi!
Kuinka pääsemme nyt eteenpäin?

MIMMI REIJONEN

Auta minua, näytä suuri voimasi,
rauhointa tää tuska sisällän.

AMALIA

Miksi meille on niin vaikeaa
toisiamme täällä rakastaa?
Ida rettelöi, Mimmi hiljaa murjottaa –
tilanne jo alkaa ahdistaa!

Tällaistako kutsumus nyt on?
Onko yhteistyömme mahdoton?
Jos vain voisimme toisiamme tukea
tilanne ei olisi toivoton.

KAIKKI

Herra, armahda, meillä on niin raskasta!
Tämä tahtosi ei olla voi.
Työmme arvokas vain on lahjaa sinulta.
Mikä särön yhteyteemme toi?

Kohtaus 22: Idan kirje.

Omulonga 1881. Amalia saapuu Reijosten kotiin kouluhuoneelta.

AMALIA

Mimmi, Armas ei jaksanut tänään oppituntia loppuun. Vein hänet lepäämään. Ettei vain Tobiaksella ollut kuumetauti olisi puhkeamassa hänellekin?

MIMMI REIJONEN

Vai niin.

AMALIA

Vienkö hänelle juotavaa, vai jatkanko ruuan laittoa puolestasi?

MIMMI REIJONEN

Kyllä minä Armaksesta huolen pidän!

AMALIA

Niin... tietysti. Minä teen ruuan valmiiksi.

MIMMI REIJONEN

Voisitko opettaa hetken Tobiaksen puolesta, jotta hän voi tuoda rohtoja Armakselle. Anna minulle se kauha.

AMALIA

Toki, menenhän minä.

(Amalia lähtee, mutta huomaa pöydällä kirjeen.)

Onko tuo uusi kirje?

MIMMI REIJONEN

On.

AMALIA

Sinulleko?

MIMMI REIJONEN

Minulle. Idalta.

AMALIA

Mitä Ida kirjoittaa?

MIMMI REIJONEN

Paljonkin... Sinun pöytäsi on nyt kuulemma jaloissa ja pitäisi heti paikalla sieltä pois hakea!

AMALIA

Vai jaloissa se nyt on! Ja heti paikalla!

(Tobias saapuu sisälle)

TOBIAS REIJONEN

Lähetin oppilaat kotiin. Mikä on jaloissa?

AMALIA

Pöytäni pitäisi hakea Weikkolineilta heti paikalla.

MIMMI REIJONEN

Tobias ei voi lähteä hakemaan pöytää, hänen on hoidettava Armasta!

AMALIA

Enhän minä toki sitä tarkoittanutkaan. Mimmi, sinä olet omituinen tänään.

TOBIAS REIJONEN

Kyllähän minä voin Armasta rohdoilla lääkitä ja sitten avuksi lähteä...

(Mimmi saa vilunväristyksiä, Amalia tarttuu käsivarresta ja yrittää tukea)

AMALIA

Mimmi, oletko sinäkin sairastunut?

MIMMI REIJONEN

Kyllä minä itseni ja perheeni hoidan. Amalia voi lähteä pöytää hakemaan.

(Amalia auttaa Mimmin sänkyyn, jonka Tobias tuo lavalle)

Kohtaus 23: Taistelu sairautta vastaan.

Mimmi ja Armas sairastavat. Mimmi heittelehtii vuoteellaan levottomana.

MIMMI REIJONEN

Armas! Missä Armas on? Hän on kuollut!

(Amalia saapuu Mimmin vuoteen vierelle)

AMALIA

Armas on omassa vuoteessaan, veli Tobias on hänen luonaan.

MIMMI REIJONEN

Armas makaa arkussa valkoisena!

AMALIA

Mimmi, olet nähnyt unta.

MIMMI REIJONEN

Armas makaa arkussa ja Elisa laittaa kukkia hänen rinnalleen.

AMALIA

Elisa ja muut kasvattitytöt voivat hyvin ja minä olen hoitanut Armasta. Ei hän ole kuollut. Nyt Tobias on siellä. Onneksi hän on taas terveempi.

MIMMI REIJONEN

Tobias... ja sinä... hengellistä rakkautta...

AMALIA

Mitä Mimmi nyt hourii? Voi, kuinka otsasi on tulikuuma. Menen hakemaan Tobiaksen!

MIMMI REIJONEN

Ei! Ei hän tahdo tulla.

AMALIA

Nyt sinä lausut aivan mahdottomia, Mimmi!

MIMMI REIJONEN

Tobias ja sinä! Olen niin pettynyt...

AMALIA

Hyvä Jumala... Mimmi, älä nyt vaivu tunnottomuuteen. Veli Tobias! Tule pian!

(Tobias Reijonen rientää paikalle.)

TOBIAS REIJONEN

Mikä hätänä? Miksi sinä itket, Amalia?

AMALIA

Mimmi vaipui tunnottomuuteen, ja hän oli vallan sekava. Hän puhui aivan omituisia. Onko sinulla vielä rohtoja?

TOBIAS REIJONEN

Kaikki on annettu Armakselle.

AMALIA

Keksi jotain, veli Tobias! Mimmin on tultava terveeksi!

TOBIAS REIJONEN

Luuletko, etten ole yrittänyt!?

AMALIA

Miksi meitä koetellaan näillä maan sairauksilla! Miksi tämä elämä on yhtä taistelua? Mitä Jumala tahtoo meistä? Miksi hän kiusaa meitä?

TOBIAS REIJONEN

Sisar Amalia, milloin olet viimeksi nukkunut, tai syönyt? Mene lepäämään hetkeksi.

AMALIA

Jos minä ihan hetkeksi. (poistuu)

(Tobias istuu vuoteen viereen)

TOBIAS REIJONEN

Rakas Mimmi, koeta taistella. Hyvä Jumala, auta meitä.

(Tobias rukoilee hiljaa vuoteen äärellä)

MIMMI REIJONEN

Tobias?

TOBIAS REIJONEN

Tässä minä olen, rakas Mimmi.

MIMMI REIJONEN

Eikö Amalia voi lähteä meiltä pois?

TOBIAS REIJONEN

Mitä sinä nyt? Sisar Amalia on sinua monta päivää ja yötä tauotta hoitanut, ei edes ole nukkumaan ehtinyt.

MIMMI REIJONEN

Sinä ja Amalia...

TOBIAS REIJONEN

Mimmi, pysy valveilla nyt, älä vaivu tunnottomuuteen! Olet vallan sekava.

MIMMI REIJONEN

Amalia...

TOBIAS REIJONEN

Amalia on lepäämässä hetken.

(Tobias hyräilee / soittaa instrumentilla Mimmille.

Amalia kuulee musiikin, tulee takaisin ja katselee ystäviään)

LAULU: PELKO (sävel: RISTIRIITOJA)

AMALIA

Muistoissani palaan menneeseen,

pelko hiipii jälleen sydämeen.

Rakkaitani jouduin pois monta antamaan.

Ethän sitä vaadi uudelleen?

Sinä tunsit suuren suruni,
annoit ystävät nää tueksi.
Juuri ymmärsin kuinka heitä rakastan.
Kuulethan nyt hartaan pyyntöni:

Herra, armahda, hoida heidät terveiksi,
kuinka muuten jaksan eteenpäin?
Tule luoksemme, näytä suuri voimasi,
rauhoida tää pelko sisälläin.

Kohtaus 24: Päätös.

Omulonga 1881. Joitakin viikkoja myöhemmin Reijosten asemalla, talon pihalla.

ARMAS REIJONEN

Mamma, Amalia-täti – tulkaa! Weikkolinien vaunupoika tuo meille postia!

MIMMI REIJONEN

Sehän on hauskaa. Armas, sinä saat mennä ottamaan postin vastaan ja tuoda meille. Käy myös sanomassa papalle.

AMALIA

Armas on taas reipas ja terve poika.

MIMMI REIJONEN

Amalia. Minun täytyy nyt pyytää sinulta anteeksi. Olen ollut ilkiä sinua kohtaan.

AMALIA

Sinä olit kovin kipiä. Kuume sai sinut hourimaan.

MIMMI REIJONEN

Ei se sitä vain ollut. Väsymys, jatkuvat sairaudet ja etenkin Idan kirjeet saivat minut uskomaan, että sinun ja Tobiaksen välillä on ollut enemmän kuin hengellistä rakkautta.

AMALIA

Mimmi! Kustaa on suuri rakkauteni edelleen. Ei kukaan muu.

MIMMI REIJONEN

Tobias puhui minulle järkeä, kun aloin tulla terveemmäksi. Minä ymmärsin, kuinka hupsu olin ollut.

AMALIA

Rakas Mimmi.

MIMMI REIJONEN

Annathan minulle anteeksi.

AMALIA

Ei ole mitään anteeksi annettavaa. (halaa Mimmiä) Minä en olisi ilman teitä selvinnyt. Olette minun perheeni, nyt kun omani olen jo toisen kerran menettänyt...

MIMMI REIJONEN

Saanko kysyä jotakin?

AMALIA

Tietysti, Mimmi.

MIMMI REIJONEN

Etkö sinä toivo, että löytäisit vielä uuden puolison?

AMALIA

En minä osaa sellaista tällä hetkellä toivoa. Niin kauan kuin suren Kustaata, minulle riittää ystävyys.

(Armas ja Tobias Reijonen saapuvat.)

ARMAS REIJONEN

Hopoti, hopoti, hopoti hoi, polle laukkaa, postin toi!

TOBIAS REIJONEN

Mitä täällä tapahtuu – sisaret ovat kyynelissä silmin?

ARMAS REIJONEN

Älä itke, mamma. Tässä on kirjeitä!

MIMMI REIJONEN

En minä itke, meillä on Amalia-tädin kanssa kovin hyvä mieli. Näytäpä niitä kirjeitä.

ARMAS REIJONEN

Aa-äm-aa. Ama. Amalia! Tuossa on tädille.

AMALIA

Kiitos, Armas! Vallan hienosti osaat tavata. Helsingistä... lähetysjohtajalta. Ja toinen kirje Räisälästä, mammalta!

(Amalia aukaisee kirjeet nopeasti ja ryhtyy lukemaan niitä.)

TOBIAS REIJONEN

Mimmi, saamme luvan lähteä terveyslomalle. Sitä me tarvitsemekin.

ARMAS REIJONEN

Mihin me lähdemme, mamma?

MIMMI REIJONEN

Omaruruun, kauas täältä, sisämaahan. Amalia, mitä sinun kirjeissäsi lukee, kun niin sanattomaksi menit? Ei kai huonoja uutisia?

AMALIA

Minä saan jäädä Afrikkaan, jos niin tahdon. Mutta mamma on lähettänyt 10.000 markkaa kotiinpaluuta varten. Hän on sairas. Mitä minä nyt teen?

Kohtaus 25: Vankkureita pakataan.

Reijosten pihalla. Ambolaiset kantavat sisältä matkatavaroita. Armas leikkii Elisan kanssa kanssa pihalla hippaa tms.

MIMMI REIJONEN

Meillä alkaakin olla valmista. Armas! Kohta saatte leikkinne lopettaa, lähdemme matkaan. Oletteko nähneet Amaliaa? Onko hän lähdössä mukaamme?

TOBIAS REIJONEN

Kyllä minä kovasti sisar Amaliaa suostuttelin mukaamme. Pois täältä ristiriitojen keskeltä.

ARMAS REIJONEN

Amalia-täti seiso tuolla lähetysaseman takana ja tuijotti jonnekin.

ARMAS REIJONEN

Mamma, pappa – vaunut saapuvat!

(Kaarlo ja Ida Weikkolin saapuvat pihaan, kaikki tervehtivät toisiaan.)

TOBIAS REIJONEN

Tervetuloa, veli Kaarlo ja sisar Ida! Hienoa, kun jouduitte tänne näin pian.

KAARLO WEIKKOLIN

Onneksi sadevesi ei ole kovin pahoin kastellut reittiä. Härkien kanssa ei ollut vaikiaa.

(Amalia saapuu matkalaukut kädessään ja nyökkää Weikkolineille.)

IDA WEIKKOLIN

Sisar Amaliahan on lähdössä myös? Kuulin, että Amalia sai suuren määrän rahaa Suomesta.

AMALIA

Olen päättänyt. Lähden nyt Mimmin ja Tobiaksen avuksi Omaruruun.

IDA WEIKKOLIN

Ja Omarurusta jatkat sitten Suomeen?

AMALIA

Minä sain lähetysjohtajalta ja Kunnioitettavalta Johtokunnalta luvan jäädä Afrikkaan. Voin jatkaa tyttöin opettamista, kunhan palaamme terveysmatkalta.

IDA WEIKKOLIN

Vai sait luvan?

AMALIA

Kyllä! Eikä siihen ole mitään lisäämistä, Ida! Ei myöskään vastaansanomista!

KAARLO WEIKKOLIN

Kyllähän me Idan kanssa olemme samaa mieltä! Eikö niin, Ida?

MIMMI REIJONEN

Ja meille on Amalia ollut suureksi avuksi.

AMALIA

Minä aion jatkaa koulutyötä tarmolla, kun palaamme. Paikkani on Afrikassa, siitä olen nyt aivan vakuuttunut.

AMBOLAINEN

TOBIAS REIJONEN

Vaunut on pakattu. Voimme lähteä! Armas, tulehan sinäkin.

MIMMI REIJONEN

Kiitos teille, Ida ja Kaarlo, jo etukäteen, kun hoidatte asemaamme sillä välin.

KAARLO WEIKKOLIN

Herra olkoon teidän kanssanne matkalla. Palatkaa terveinä ja hyvissä voimissa!

AMBOLAINEN

Endii po nawa!

Kohtaus 26: Sydämen ääni.

Okahandja 1906. Amalia ja Lina jatkavat keskusteluaan.

LINA DIEHL

Milloin äiti sitten tapasi isän? Ja kuinka?

AMALIA

Saksalaiset sisaret kertoivat minulla leskeksi jääneestä Philipp Diehlistä. Miesparka oli myöskin joutunut käymään läpi raskaan tien ja ajan.

LINA DIEHL

Oliko isä jo silloin lähetysaseman johtaja?

AMALIA

Kyllä oli ja sodat riehuivat täällä hereromaalla, oli vaikeat ajat. Isäsi oli menettänyt vaimonsa ja kaksi lastansa. Sisaret kertoivat minusta hänelle.

LINA DIEHL

Missä te tapasitte?

AMALIA

Isäsi pääsi vihdoon Omaruruun ja pyysi saada tavata minut.

Tapaaminen näytellään.

PHILIPP DIEHL

Sain saksalaisilta sisarilta kirjeen, että sisar Skoglund onkin Omarurussa.

AMALIA

He kertoivat minulle lähetysaarnaja Diehlistä.

PHILIPP DIEHL

Halusin jo aikaisemmin tänne saapua tapaamaan sisar Skoglundin, mutta kaikenlaisia esteitä tuli tielle.

AMALIA

Mutta nyt pääsitte tulemaan.

PHILIPP DIEHL

Niin. Minulle tuli kiireellisiä liikeasioita Omaruruun ja ymmärsin että nyt minulla on myös tilaisuus tulla esittämään asiani sisar Skoglundille.

AMALIA

Minun annettiin ymmärtää, että veljellä on minulle kysymys esitettävänä.

PHILIPP DIEHL

Haluaisiko sisar Amalia tulla avukseni Okahandjan asemalle?

AMALIA

Kyllä minä tahdon.

PHILIPP DIEHL

Onko sisar aivan varma?

AMALIA

Jo etukäteen olin kysymykseen valmistautunut ja harkinnut asiaa itsekseni.

PHILIPP DIEHL

Sitä toivoinkin.

AMALIA

Minä olen vakuuttunut, että tämä on Jumalan tahto, sillä meidät on niin ihmeellisellä tavalla johdettu yhteen.

(Philipp Diehl poistuu)

LINA DIEHL

Äiti, minä koen juuri samalla tavalla eversti Bucholzista, että meidät on johdatettu yhteen!

AMALIA

Voi, Lina rakkaani. Sinun on seurattava sydämesi ääntä. Kyllä minä sen nyt ymmärrän.

LAULU: UNELMIEN SIIVET

AMALIA

On jo tullut aika rohkeuden,
aika löytää uutta, uskaltaa.

On jo tullut aika unelmien,
aika siivet selkään asettaa.

Nouse lentoon, lintu arka,
anna siipien kannattaa.

Nouse lentoon, haaveitasi
aika on etsiä, tavoittaa, tavoittaa.

LINA DIEHL

Vielä värin harmaan, haalistuneen
unelmien hehku kaunistaa.

Vielä nurkan pimeimmän ja pienen
valo sammumaton kirkastaa.

AMALIA

Nouse lentoon, lintu arka,
anna siipien kannattaa.

Nouse lentoon, haaveitasi
aika on etsiä, tavoittaa, tavoittaa.

AMALIA

Sinun on seurattava sydämesi ääntä... minun mammani Räisälässä lausui minulle samat sanat. Räisälä... (yskii)

(Lina menee äitinsä viereen istumaan ja äiti nojaa Linaan.)

*Lavalle saapuu Lähetysjohtaja, joka alkaa pitää puhetta seurakunnalle eli yleisölle.
Screenille heijastetaan oikean Amalia Starckin valokuva.*

LÄHETYSJOHTAJA

Rakkaat lähetysystävät. Aikanaan oli maamme lähetysystävälle se henkilö, jonka kuva on tässä ylempänä, hyvinkin tuttu ja varmaan on hän vieläkin vanhempain ystävain rakkaassa muistossa. Äskettäin hänen maallinen matkansa on päättynyt. Amalia Diehlin poika, Hans, kirjoittaa täkäläiselle sukulaiselleen seuraavaa:

Marraskuun 16. päivänä tuli hän vielä illalla hartaushetkeen. Levolle jo mentyämme kutsui isä meitä tulemaan pian, äiti kun oli kuolemaisillaan. Tultuamme huoneeseen oli isä juuri hänen kanssaan rukoillut ja hän lepäsi rauhallisena nojatuolissaan. Kaikki hengenahdistus oli poissa, hän hengitti aivan tynesti, mutta näytti jo tajuttomalta. Vähän jälkeen 10 hän sitten rauhallisena nukkui viimeiseen uneensa.

(musiikki lakkaa. Lähetysjohtaja menee Amalian luokse ja laskee kätensä hänen olalleen.)

Kaikkialla kaipaamme nyt äitiä, 'kodin sielua', niin kuin lähetyksen esimies hänen haudallaan lausui. Hän on nyt Vapahtajansa luona, jota hän uskollisesti on elämässään palvellut ja joka hänelle on iankaikkisen elämän kruunun antava.”

Valot sammuvat. Kiitollisuus-teema alkaa soida.

Näyttelijät saapuvat kumartamaan.